

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра Міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-
педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

2021 р.

Робоча програма

навчальної дисципліни

ТОВАРОЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

галузь знань 29 – Міжнародні відносини

спеціальність – 292-міжнародні економічні відносини

освітня програма Міжнародна логістика і митна справа

спеціалізація Міжнародна логістика і митна справа

вид дисципліни обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021 / 2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

« 27 » серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: А.С. Зайцева, к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

(вказати авторів, їхні наукові ступені, вчені звання та посади)

Програму схвалено на засіданні кафедри Міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Протокол від «26» серпня 2021 року, протокол № 1

Завідувач кафедри міжнародних економічних відносин імені Артура Голікова

Надія КАЗАКОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено з гарантом освітньої професійної програми
Міжнародна логістика і митна справа
(назва освітньої програми)

Гарант освітньої професійної програми

Олена ХАНОВА
(підпис) (прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету Міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол «26» серпня 2021 року, протокол № 1

Голова науково- методичної комісії

Лариса ГРИГОРОВА_БЕРЕЗІДА
(підпис) (прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Товарознавство» складена відповідно до освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми підготовки

бакалавра

(назва рівня вищої освіти, освітньо-кваліфікаційного рівня)

спеціальність 292-Міжнародні економічні відносини

освітня програма - Міжнародна логістика і митна справа

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Розглянути та опанувати теоретичні основи і методологію наукових досліджень у товарознавстві, процес здійснення досліджень та обґрунтування вибору методів дослідження на прикладах різних груп товарів. Висвітлити питання щодо інформаційного й організаційного забезпечення товарознавства, як окремої дисципліни, на основні сучасних інструментів ресурсного наповнення.

Приділити увагу організаційно-методичним та правовим принципам стандартизації і сертифікації в світі та в Україні, визначенню місця системи технічного регулювання в управлінні якістю продукції (процесів, робіт, послуг).

Розглянути теоретичні засади та практичні аспекти формування світових ринків товарів і послуг, особливості та закономірності їх функціонування за умов динамічності світогосподарських процесів і науково-технічного прогресу. Висвітлити специфіку сегментів світових ринків товарів і напрями інтеграції України до світових ринків.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансові потоки в логістичних системах» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.

ЗК4. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК6. Здатність спілкуватися іноземними мовами.

ЗК7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. 3

К8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК9. Уміння бути критичним та самокритичним.

ЗК10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК11. Здатність працювати в команді.

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. - **формування наступних фахових компетентностей:**

ФК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

ФК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

ФК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ФК5. Здатність здійснювати комплексний аналіз та моніторинг кон'юнктури світових ринків, оцінювати зміни міжнародного середовища та вміти адаптуватися до них.

ФК6. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

ФК8. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними, у тому числі, логістичних.

ФК9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ФК11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

ФК12. Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.

ФК13. Здатність проводити оцінку та аналіз безпекової компоненти у міжнародних економічних відносинах.

ФК14. Здатність спілкуватися на професійному та соціальному рівнях з використанням фахової термінології, включаючи усну і письмову комунікацію державною та іноземними мовами.

ФК15. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

ФК17. Здатність розробки програм щодо участі України в міжнародно-правовому співробітництві та регулювання митної справи в рамках інтеграційних об'єднань світу з точки зору перетину кордонів на налагодження логістичного середовища всесвіту.

1.3. Кількість кредитів - 4

1.4. Загальна кількість годин -120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова/ за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1 -й	Не передбачено
Семестр	
2-й	
Лекції	

32 год.	
Практичні, <u>семінарські</u> заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
72 год.	
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Загальні результати навчання:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають досягти наступних результатів:

ПРН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

ПРН2. Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземними мовами усно і письмово, фахово використовувати економічну термінологію.

ПРН3. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології, програмні пакети загального і спеціального призначення.

ПРН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

ПРН5. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них.

ПРН6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

ПРН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

ПРН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій у міжнародної логістики та митної справи.

ПРН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку.

ПРН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

ПРН12. Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування.

ПРН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

ПРН16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства, у тому числі, міжнародної логістики та митної справи, у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

ПРН19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

ПРН20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

ПРН22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

ПРН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

ПРН24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

ПРН25. Презентувати результати дослідження на базі яких, розробляються рекомендації та заходи з адаптації до змін міжнародного середовища.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні основи товарознавства

Тема 1. Теоретичні засади товарознавства.

Перша тема даного курсу спрямована на ознайомлення студентів з дисципліною, основними поняттями, предметами, цілями та завданнями товарознавства. Об'єкти та суб'єкти товарознавчої діяльності. Основні категорії товарознавства. Місце товарознавства в системі наукових знань, зв'язок товарознавства з іншими науками. Основні розділи та зміст товарознавства споживчих товарів. Принципи товарознавства: безпека, ефективність, сумісність, взаємозамінність, систематизація. Завдання сучасного товарознавства.

Тема 2. Методи товарознавства.

Класифікація методів. Теоретичні методи. Емпіричні методи. Практичні методи. Товарознавча класифікація товарів. Методи товарознавчих досліджень. Категорія "потреби". Споживчі блага як засоби задоволення потреб споживача. Поняття "корисності", виміри корисності. Матеріальна форма товарів. Споживчі та інвестиційні товари. Виробничі потреби, індивідуальні або особисті потреби. Характеристика потреб: безмежність, змінність, різноманітність. Класифікація потреб за рівнем розвитку, за значенням у відтворенні людини, за засобами задоволення, за нагальністю задоволення, за суб'єктами реалізації, за об'єктом спрямованості.

Тема 3. Асортимент товарів.

Ринок не існував би зовсім без певного асортименту товарів, тому тема асортименту товарів є невід'ємною складовою даного курсу, і включає в себе такі питання.

Класифікація асортименту товарів. Групи, підгрупи, види, різновиди асортименту споживчих товарів. Промисловий та торговий асортимент. Класифікаційні ознаки асортименту. Види асортименту. Показники асортименту. Категорія «асортимент». Основні поняття про асортимент. Властивості та показники асортименту товарів. Соціально-економічне значення товарного асортименту. Оптимальний асортимент товарів. Групи, підгрупи, види, різновиди асортименту споживчих товарів. Промисловий та торговий асортимент. Види асортименту: простий, складний, груповий, розгорнутий, змішаний, раціональний, оптимальний. Показники асортименту: широта, глибина, повнота, структура, раціональність, гармонійність. Оптимізація

асортименту – безперервний процес реалізації товарної політики. Оптимізований асортимент, як правило, включає товари, що знаходяться на різних стадіях життєвого циклу товару.

Асортиментна концепція й принципи формування сучасного асортименту товарів. Фактори формування асортименту товарів. Основні напрямки формування асортименту: скорочення, розширення, стабілізація, оновлення, удосконалення.

Тема 4. Якість товарів. Оцінка якості товарів

Вивчаючи дану тему, буде розглянуто такі категорії як «якість». Суспільна сутність категорії «якість». Методи оцінки якості. Значення підвищення якості продукції. Рівень якості. Фактори, що визначають якість товарів. Класифікація показників якості.

Класифікація показників якості: за кількістю властивостей, за характерними властивостями, за способами вираження, за методами аналізу, за характером застосування. Система загальних показників якості. Категорія «доброякісність». Сорти товарів.

Дефекти товарів. Види дефектів за походженням, за розмірами та місцем розміщення, за можливістю усунення. Бальна та органічна система визначення сорту виробів. Взаємозв'язок якості товару та конкурентоспроможності. Чинники забезпечення конкурентоспроможності продукції. Методи оцінки конкурентоспроможності товару. Еталонні товари.

Тема 5. Фактори збереження якості товарів

Товар прямує від виробника до кінцевого споживача. Для того, щоб споживач був задоволений товаром, необхідно зберегти певну якість. Дана тема присвячена збереженню якості товару, а саме вивченню певних факторів, котрі будуть сприяти збереженню якості. Упаковка товару, складування й транспортування. Зміна якості товарів під час зберігання. Процеси, що відбуваються в товарах при зберіганні: фізичні, фізико-хімічні, біохімічні, мікробіологічні. Фактори, що сприяють збереженню якості товарів – упаковка, маркування, товарна обробка, транспортування, реалізація товарів, післяпродажне обслуговування, споживання.

Показники збереженості товарів: вихід стандартної продукції, розмір втрат, терміни зберігання. Гарантійний термін зберігання товарів. Терміни придатності та експлуатації товарів. Класифікація товарів за термінами придатності. Умови зберігання товарів. Фактори, що викликають зміни якості товарів. Товарні втрати. Методи зберігання товарів. Тара та пакувальні матеріали.

Тема 6. Властивості та номенклатура товарів.

У даній темі розглянемо такі групи властивостей: 1) властивість соціального призначення товару; 2) функціональні властивості товарів; 3) експлуатаційні властивості товарів: безвідмовність, довговічність, термін служби, ресурс, ремонтпридатність, збереження; 4) показники надійності товарів: безвідмовність, довговічність, ремонтпридатність; 5) ергономічні властивості товарів; 6) естетичні властивості товарів; 7) властивості безпеки споживання товарів. Також необхідно приділити увагу значенню психологічним показникам та екологічним.

Номенклатура будується на основі споживчих властивостей товарів, враховуючи їх призначення та умови споживання, використання сучасних досягнень науки та техніки, врахування змін в структурі попиту і потреб населення з метою підвищення якості товарів.

Тема 7. Забезпечення товарних характеристик товарів

Процес створення нового товару досить складний і багатогранний. Адже робота при виробництві нового товару та виведення його на ринки ґрунтується на цілому комплексі взаємопов'язаних науково-дослідних і проектно-конструкторських робіт, спрямованих на створення нової чи вдосконалення наявної продукції, впровадження інших змін (організаційних, технологічних, технічних, управлінських, мотиваційних, соціальних тощо), що

сприятимуть забезпеченню конкурентоспроможності та ринковому успіху. У даній темі розглянемо технологічний життєвий цикл товарів, різні його стадії; типи життєвих циклів.

Кожен товар має дуже значний спектр різних характеристик та властивостей. Всі разом вони формують його особливості, які проявляються під час виробництва та застосування товару й остаточно впливають на рішення споживача при здійсненні покупки. Тому розглянемо фактори формування товарних характеристик товарів.

Тема 8. Класифікація товарів (навчальна та торгівельна). Методи класифікації.

Світовий ринок послуг являє собою сферу обміну як товарами. В даній темі розглянуто класифікації товарів, для кожної групи товарів, Порядок та принципи класифікації товарів, як одна й та сама класифікація використовується для класифікації товарів на різних рівнях обміну товарами в світі.

Розділ 2. Товарознавство у сфері міжнародного товарного обігу

Тема 9. Товарна політика на міжнародних споживчих ринках

Товарна політика є невід'ємною частиною споживчих ринків, вона має ґрунтовний зміст і поширюється на всі аспекти товарної стратегії та тактики як окремого підприємства так і держави.

Дана тема охоплює питання пов'язані із формуванням товарного асортименту, модифікацією існуючих виробів, зняття з виробництва застарілих, розроблення і запуск у виробництво нових товарів, забезпечення належного рівня їх якості та конкурентоспроможності. При цьому, надаючи важливого значення пакуванню товарів, використання штрих-коду, розробленню ефектної товарної марки та її офіційній реєстрації. А також виконує роботу по зміцненню позицій товару на ринку, організації якісного та надійного сервісу, гарантійного та постгарантійного обслуговування, умови доставки та утилізації тощо.

Тема 10. Міжнародні засоби товарної інформації та маркування. Державні і міжнародні стандарти у товарознавстві.

Для того, щоб країна могла просувати свої товари на ринки інших держав, необхідно дотримуватись міжнародних засобів маркування та міжнародних стандартів. Під час маркування відбувається певне кодування інформації про товар. Тому дана тема торкається таких питань: 1) види і форми товарної інформації; 2) вимоги до товарної інформації. 3) маркування товарів; 4) основні функції інформації про споживчі властивості товарів та додаткові.

Також на кожний товар нанесено інформаційні знаки: товарні знаки, знаки відповідності або якості, компонентні знаки, експлуатаційні знаки, попереджувальні знаки, екологічні знаки. Основоположні стандарти. Стандарти на продукцію, послуги. Стандарти на процеси. Стандарти на методи контролю.

Тема 11. Дефекти товарів та їх класифікаційні ознаки.

У даній темі розглянуто ознаки, класифікаційні ознаки товарів з дефектами. Причини виникнення дефектів при виробництві, складуванні, пакуванні. Методи виявлення дефектів.

Тема 12. Товарознавство та комерційна діяльність.

Становлення ринкових відносин та формування сучасної економічної системи опиралося та і сьогодні тримається на товарно-грошових відносинах. Кожен товар чи послуга продаються та купуються, тобто здійснюється процес торгівлі, що в перекладі з латини значить комерція (commercium). Тому у рамках даної теми будуть подані наступні питання: Суть та зміст товарознавчої діяльності в сфері товарознавства. Фактори впливу на розвиток комерційної діяльності. Концепція комерційної діяльності. Організація управління комерційною діяльністю.

Тема 13. Товарознавча діяльність у сфері міжнародного товарного обігу.

Дана тема присвячена вивченню - товарознавчо-технологічному процесу (ідентифікація товарів, забезпечення товарами підприємств торгівлі, формування структури асортименту, забезпечення ефективності технології торговельних процесів); організаційний (організація торговельного підприємництва та комерційної діяльності, визначення відповідності якості товарів інформаційно-комунікативним методом (збір, обробка та аналіз інформації про чинники внутрішнього середовища торговельно-технологічного процесу, формування інформаційного середовища щодо якості товарів, товарної асортиментної структури, правового поля здійснення торговельно-технологічного процесу); просування товарів на міжнародні ринки.

Тема 14 Логістична концепція в товарознавчій діяльності

Переміщення товарів країнами світу неможливе без логістичного аспекту, то невідомими питаннями є формуванні та здійсненні ефективної логістичної діяльності в процесі просування товару до споживача; визначенні критеріїв формування товарного асортименту; ефективній реалізації цільових критеріїв товарної асортиментної структури; удосконаленні організації торгівлі та комерційної діяльності; визначенні відповідності товарів, тари, послуг вимогам законодавчих актів; здійсненні контролю за виконанням договорів, угод, контрактів, правил торгівлі та зберіганні товарів; здійсненні ефективного менеджменту підприємства та персоналу; оцінюванні впливу чинників зовнішнього середовища на функціонування торговельної організації.

Тема 15. Проблеми та перспективи розвитку товарообігу на міжнародних ринках товарів та послуг

В умовах глобальної інтеграції економік різних країн світу, загострення пов'язаних з цим проблем споживчого ринку, зокрема продовольчої безпеки; посилення конкуренції між товаровиробниками особливого значення набувають дії по формуванню гарантій безпечності та якості товарів, захисту споживача та вітчизняного товаровиробника, оптимізації діяльності торговельних підприємств. Обговорення сучасного стану і перспектив розвитку товарознавчої сфери в Україні та закордоном, ознайомлення з інноваціями у практичному та теоретичному товарознавстві, висвітлення результатів наукових досліджень у галузі товарознавства й торговельного підприємництва провідних вчених України та інших країн.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
1		л	сем.	лаб.	інд.	с.р.
	2	3	4	5	6	7
Розділ 1. Теоретичні основи загального товарознавства						
Тема 1. Теоретичні засади товарознавства	9	2	2			6
Тема 2. Методи товарознавства.	7	2				4
Тема 3. Асортимент товарів	12	4	2			6
Тема 4. Якість товарів. Оцінка якості товарів	8	2				4
Тема 5. Фактори збереження якості товарів.	7	2	2			4
Тема 6. Властивості та номенклатура товарів.	9	2				6
Тема 7. Забезпечення товарних характеристик товарів	5	2	2			4
Тема 8. Класифікація товарів (навчальна та торгівельна).	7	2				4
Разом за розділом 1	64	18	8			38
Розділ 2. Товарознавство у сфері міжнародного товарного обігу						
Тема 9. Товарна політика на міжнародних споживчих ринках	9	2	2			6
Тема 10. Міжнародні засоби товарної інформації та маркування. Державні і міжнародні стандарти у товарознавстві.	7	2				4
Тема 11. Дефекти товарів та класифікаційні ознаки.	9	2	2			6
Тема 12. Товарознавство та комерційна діяльність.	7	2				4
Тема 13. Товарознавча діяльність у сфері міжнародного товарного обігу	7	2	2			4
Тема 14. Логістична концепція в товарознавчій діяльності	9	2				6
Тема 15. Проблеми та перспективи розвитку товарознавства на міжнародних ринках товарів та послуг.	8	2	2			4
Разом за розділом 2	56	14	8			34
Усього годин	120	32	16			72

4. Теми семінарських занять

№	Назва теми	К-ть год
1	Тема 1. Теоретичні засади товарознавства. Тема 2. Методи товарознавства. Цілі, задачі, об'єкти, суб'єкти товарознавства. Зміст, завдання сучасного товарознавства. Різні напрями товарознавчої галузі.	2
2	Тема 3. Асортимент товарів. Формування асортименту товарів. Управління асортиментом. Тема 4. Якість товарів. Методи визначення якості товарів. Градація якості товарів. Порушення якості товарів. Класифікація порушень якості товарів.	2
3	Тема 5. Фактори збереження якості товарів. Основні відомості про товарну експертизу. Основи зберігання і транспортування товарів різного призначення. Тема 6. Властивості товару. Споживчі властивості товару як основа ефективності використання виробів за призначенням, їхньої соціальної значущості, практичної корисності, нешкідливості та естетичної досконалості. Загальна характеристика споживчих властивостей товарів. Номенклатура споживчих властивостей товарів. Формування асортименту товарів. Управління асортиментом.	2
4	Тема 7. Забезпечення товарних характеристик товарів Тема 8. Класифікація товарів (навчальна та торгівельна). Товарознавство: послуги. Світовий ринок послуг являє собою сферу обміну послуг між країнами. Поряд зі світовими товарними ринками він є невід'ємною частиною міжнародних економічних відносин.	2
5	Тема 9. Товарна політика на міжнародних споживчих ринках. Тема 10. Міжнародні засоби товарної інформації та маркування. Державні і міжнародні стандарти у товарознавстві.	2
6	Тема 11. Дефекти товарів та їх класифікаційні ознаки. Товарознавство та проведення експертизи. Тема 12. Товарознавство та комерційна діяльність	2
7	Тема 13. Товарознавча діяльність у сфері міжнародного товарного обігу. Тема 14. Логістична концепція в товарознавчій діяльності. Товарознавство: послуги у міжнародній торгівлі.	2
8	Тема 15. Товарознавство та комерційна діяльність. Проблеми та перспективи розвитку товарознавства на міжнародних ринках товарів та послуг.	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	К-ть годин
1	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темами Теоретичні засади товарознавства. Методи товарознавства. Товарознавство – тлумачення поняття у різних джерелах, застосування методів класифікації товарів. Підготуватися до дискусії	12
2.	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темами Асортимент товарів. Якість товарів та їх властивості. Вивчення властивостей і показників асортименту для аналізу асортиментної політики організацій Підготуватися до дискусії	12
3	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою Забезпечення товарних характеристик товарів. Підготуватися до дискусії	6
4	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою Логістична концепція в товарознавчій діяльності. Розмірковування над побудовою логістичного ланцюга від виробника до кінцевого споживача між різними країнами світу. Підготуватися до дискусії	12
5	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темами Товарна політика на міжнародних споживчих ринках. та темою Міжнародні засоби товарної інформації та маркування. Державні і міжнародні стандарти у товарознавстві. Підготуватися до дискусії	12
6	Підготуватися за рекомендованою літературою до питань, винесених на практичні заняття за темою Проблеми та перспективи розвитку товарознавства на міжнародних ринках товарів. Підготуватися до дискусії.	18
	Разом	72

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

7. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються такі методи навчання:

- словесні (бесіда, розповідь, пояснення, диспут);
- наочні (демонстрація, ілюстрація);
- практичні (вирішення задач, відповіді на тести, практична робота) тощо.

8. Методи контролю

Контрольні заходи проводяться з метою оцінки рівня підготовки студентів з дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюються у вигляді поточного та підсумкового семестрового контролю (заліку).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять у формі усного опитування, виступів студентів при обговоренні питань; виконання практичних робіт; у формі поточного письмового тестування (дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Товарознавство»); самостійної роботи студентів тощо.

За несвоєчасне виконання практичних робіт в установлений термін кількість балів зменшується.

Семестровий підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному даною програмою дисципліни.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок засвоєння окремих розділів.

Письмовий контроль – написання тестів, контрольних робіт.

Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату проміжної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю. З дисципліни «Товарознавство» передбачена така форма звітності, як екзамен. Протягом семестру студент може набрати до 60 балів. На екзамені – максимально 40 балів. Для допуску до екзамену студент повинен набрати за результатами поточного контролю не менше 32 балів. Підсумковий контроль проводиться в письмовій формі. При проведенні поточного контролю протягом семестру студент повинен набрати мінімум 15 балів за кожний розділ, а саме 30 балів за два розділи.

Студенти отримують білет в тестовій формі, за кожну правильну відповідь отримує 1 бал, за які можна набрати максимально 40 балів. 40 виставляється таким чином:

40-30 балів – «відмінна» відповідь; 29-20 бали – «добра» відповідь;
19-10 балів – «задовільна» відповідь; 9-0 балів – «незадовільна» відповідь.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					Екзамен	Сума
Розділ 1.	Розділ 2.	Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом		
Теми 1-8	Теми 9-16					
30	30	не передбачена навчальним планом	не передбачена навчальним планом	60	40	100

Поточний контроль – 60 балів. З них:

- 30 балів (активна робота на практичних заняттях 6 балів за кожне заняття, що передбачає вирішення практичних завдань);
- 30 балів (10*2 поточний тестовий контроль).

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення заліку. Загальна кількість балів за успішне виконання залікових завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст залікового білета й оцінювання відповідей на заліку:

Екзаменаційна робота 40 балів, складається:

- теоретичне питання (повна відповідь, науковим стилем з використанням спеціальної термінології) -20 балів;
- розв'язання задачі -20 балів.

У разі настання / подовження дії **обставин непереборної сили** (в тому числі запровадження жорстких карантинних обмежень в умовах пандемії з заборонаю відвідування ЗВО) здобувачам вищої освіти денної та заочної форм навчання надається можливість скласти **залік в тестовій формі** (білет містить 20 тестових завдань, здобувач одержує 2 бали за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Товарознавство» режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2477>

За підсумками поточного та підсумкового контролю студент може набрати від 0 до 100 балів включно.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

Критерії оцінювання результатів успішності студентів з дисципліни «Товарознавство» представлено у науково-методичному комплексі з дисципліни «Товарознавство».

10. Рекомендована література

Основна література

- 1 Закон України "Про стандартизацію" від 17 травня 2001 р. № 2408-III // Офіц. вісн. України. – 2017. – № 24. – С. 1–8.
- 2 Домарецький В. А., Остапчук М. В., Українець А. І. Технологія харчових продуктів. - К.: НУХТ, 2013. - 570 с.
- 3 Задорожний І.М. Товарознавство зерно борошняних товарів: Підручник. -К.: Вища шк., 2016.,
4. Лозова Т.М. Товарознавство м'яса та м'ясних товарів. 2-е вид. перероб. та доп. Підручник. - К.: Центр учбової літератури, 2011. — 378 с.
- 5.Оснач О.Ф. Товарознавство: навчальний посібник – Київ: Центр навчальної літератури, 2017. – 219 с.
- 6.Оснач О. Ф. Товарознавство. Промислове обладнання, прилади, інструменти [Текст] : навч. посіб. / О.Ф. Оснач. — К. : Центр учбової літератури, 2015. — 304 с.
- 7.Орлова Н.Я., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів. «Фрукти, ягоди, овочі, гриби та продукти їхньої переробки»: Підручник. - К.: ВЦ КНТЕУ, 2015
8. Організація торгівлі. Підручник 3-тє вид. / за редакцією Апопія В. В. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 632 с.
- 9.Сирохман, І. В. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари [Текст] : підручник / І. В. Сирохман, В. М. Завгородня. — 2-ге вид.] — К. : ЦУЛ, 2012. — 616 с.
10. Тищенко Є.В., Пономарьов П.Х. Товарознавство харчових жирів: Підручник. - К.: ВЦ КНТЕУ, 2014.

Допоміжна література

1. Кисляк Н.К. Теоретичні основи товарознавства: опорний конспект лекцій / Н.К. Кисляк, Г.Ф. Пугачовський. – Київ. Видавничий центр КНТЕУ. – 2012. – 84 с.
2. Николаев М.А. Товароведение потребительских товаров. Теоретические основы: [учебник для вузов] / М.А. Николаев. – М.: НОРМА, 2015. – 283 с.
3. Петрищев Ф.А. Теоретические основы товароведения и экспертизы товаров / Ф.А. Петрищев. – М.: Дашков и К., 2004. – 589 с.
5. Теоретичні основи товарознавства / [під ред. Ю.Т.Жука]. – К: НМЦ Укропосвіта, 2000. – 242 с.
6. Титаренко Л.Д. Теоретичні основи товарознавства: [навчальний посібник] / Л.Д. Титаренко. – Центр навчальної літератури, 2003. – 227 с.

8. Товароведение и экспертиза потребительских товаров: учебник / [руковод. авторського колектива Шевченко В.В.]. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 544 с.
9. Теоретические основы товароведения и экспертизы (раздел 1 "Теоретические основы товароведения"): Практикум / Сост. А.С. Столярова, Л.И.Заиграева. – Улан-Удэ: Изд-во ВСГТУ, 2015. – 87 с.
10. Жиряева Е. В. Товароведение. – 2-е изд. – СПб.: Питер, 2012. – 416 с.
11. Коммерческое товароведение: Учебник / В. И. Теплов и др. – М.: Дашков и К°, 2010. – С.35-48.
12. Промышленные материалы / Под ред. Н. С. Алексеева. – М.: Высш. шк., 2012. – 288 с.
13. Агбаш В. Л., Елизарова В. Ф. и др. Товароведение непродовольственных товаров. – М.: Экономика, 2011. – С. 5-18.
14. Алексеев Н. С., Ганцов Ш. К., Кутянин Г. И. Теоретические основы товароведения непродовольственных товаров: Учеб. для вузов. – М.: Экономика, 2011. – С.7-29.
15. Дикань В.Л., Маковоз О.В., Каграманян А.О., Товарознавство-[навчальний посібник] / УкрДУЗТ, 2018. – 387 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- 1 Закон України «Про внутрішню торгівлю (Проект)» [Електронний ресурс]: Закони України. Режим доступу: <http://do.gendocs.ru/docs/index-118955.html#maintext>
- 2 Закон України «Про захист прав споживачів» [Електронний ресурс]: Закони України. Режим доступу: http://tourlib.net/zakon/pro_zahyst_prav.htm
- 3 Закон України ВРУ № 4091-VI від 07.12.2011 Про ратифікацію Угоди про вільну торгівлю між Україною та державами ЄАВТ, Угоди про сільське господарство між Україною та Королівством Норвегія, Угоди про сільське господарство між Україною та Ісландією та Угоди про сільське господарство між Україною та Швейцарською Конфедерацією [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kodeksy.com.ua/norm_akt/source
- 4 Конституція України [Електронний ресурс]: Закони України. Режим доступу: <http://meget.kiev.ua/zakon/konstitutsia-ukraini/>
- 5 Закон України від 23.12.1997 № 771/97-ВР «Про безпечність та якість харчових продуктів» (із змінами). – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada/>
- 6 Закон України про автомобільний транспорт. Режим доступу: <http://autodopomoga.com/page121/114/>
- 7 Законодавчі акти зі страхування товару. Режим доступу: <http://meget.kiev.ua/zakon/zakon-o-strahovanii/razdel-1/>
- 8 Закон України з товароруху по території України. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
- 9 Закон України "Про охорону знаків товару та послуг" (Підзаконні акти). — 2015. — № 7, ст. 36). Режим доступу: consumer.in.com
- 10 Закон України «Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень товарів». Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;

- дистанційно на платформі Moodle <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2477>) проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;

- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 30% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти **залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Товарознавство», режим доступу: <https://dist.karazin.ua/moodle/course/view.php?id=2477>